

De Rotterdamse Investeringsmotor

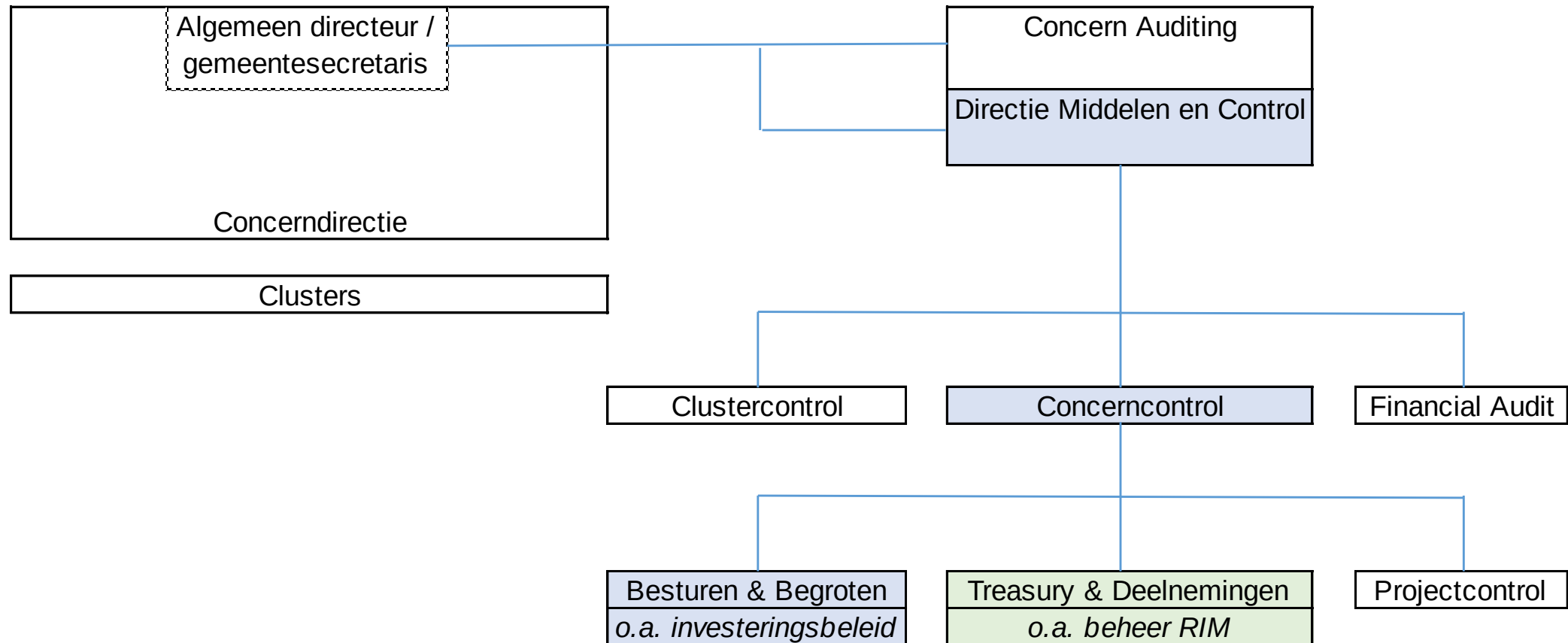
Presentatie voor de gemeenteraad, 9 februari 2023

Gemeente
Rotterdam

Wie zijn wij?

Cindy Meijer – Afdelingshoofd Concerncontrol, plv. Concerncontroller
Lucas Spijkerman – Adviseur control

Profielschets & inhoudsopgave

- Bestemmingsreserve (afgekort als: RIM)..... sheet 4
 - Vervanger van bestemmingsreserves IFR en Verkoopopbrengst Eneco
 - Beheerd door directie Middelen & Control, team Treasury
- Dekkingsbron voor lasten die voortvloeien uit investeringen..... sheet 5
- Gevormd op 1 januari 2021, ter ondersteuning van nieuw investeringsbeleid..... sheet 6
- Samengesteld uit deelreserves (cilinders)..... sheet 7
- Omvang eind 2022: ca. € 1,8 mrd..... sheet 8
- Gevoed vanuit eenmalige en jaarlijkse voedingsbronnen..... sheet 9-10
- Waarbij soms geld wordt herverdeeld tussen de cilinders..... sheet 11
- Stroomdiagram RIM..... sheet 12
- Stand en verloop toegelicht in p&c-documenten..... sheet 13-15

- Twee casussen..... sheet 16-20

Bestemmingsreserve

Activa	Passiva
Vaste activa - immateriële vaste activa - bijdragen aan activa in eigendom van derden - onderzoek en ontwikkeling - materiële vaste activa - activa in eigendom van de gemeente - financiële vaste activa - kapitaalverstrekkingen (aandelen) - verstrekte leningen > 1 jaar	Eigen vermogen - algemene reserve - bestemmingsreserves - De Rotterdamse Investeringsmotor [...]
Vlottende activa - voorraden - liquide middelen - kortlopende vorderingen - overlopende activa	Vreemd vermogen - voorzieningen - vaste schulden - vlottende schulden - overlopende passiva
Totaal	Totaal

Lasten die voortvloeien uit investeringen

financiering <> dekking

gemeentelijk bezit (activa)		
aanschaf- of bouwperiode		gebruiksperiode
uitgaven	lasten	lasten
financiering	dekking	dekking

(im)materiele vaste activa	wegen, straten en pleinen fiets- en voetpaden bruggen, viaducten en tunnels parken vastgoed kantoorinrichting	geactiveerd	afschrijvingslasten rentelasten +/+ kapitaallasten
		niet geactiveerd	
financiële vaste activa	aandelen verstrekte leningen	geactiveerd	rentelasten kapitaallasten

Nieuw investeringsbeleid (2020-2021)

Eigen investerend vermogen

Bijzondere investeringsruimte

Extra investeringsruimte voor nieuwe investeringen wegens verkoop van bezit

Reguliere investeringsruimte

Investeringsruimte voor nieuwe investeringen

Basis op orde

Investeringsruimte voor vervanging, renovatie en restauratie van huidig bezit

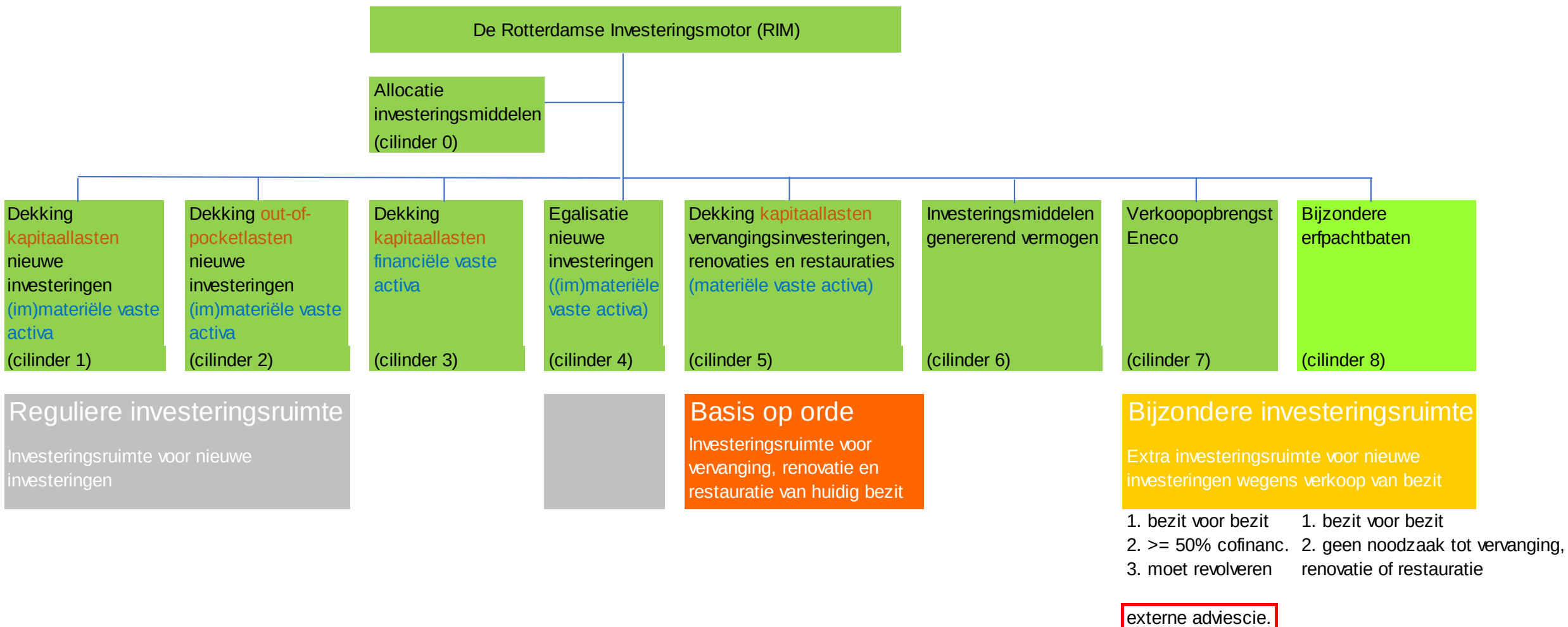
Extern investerend vermogen

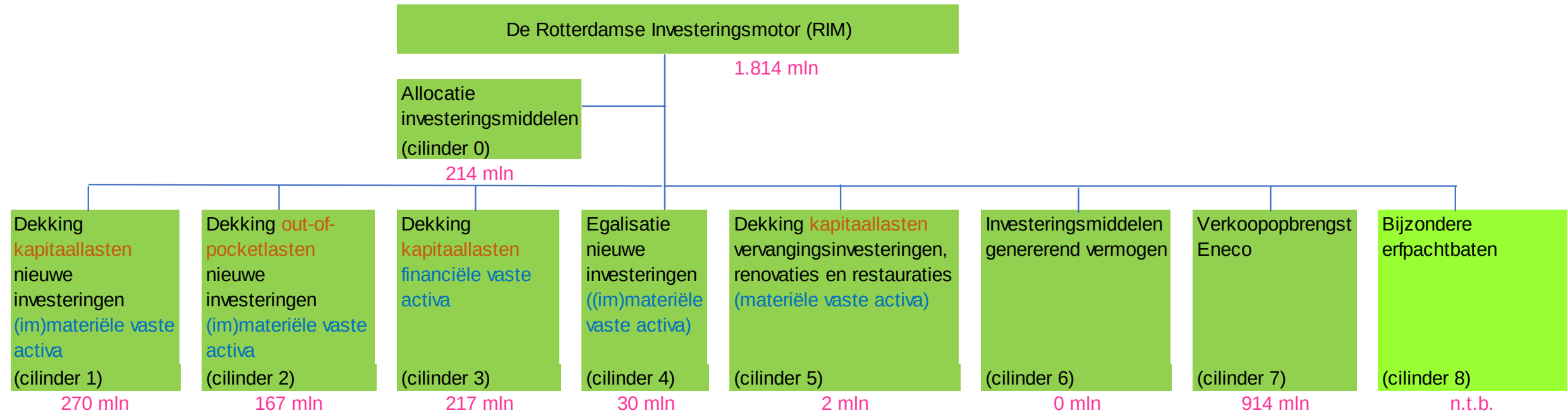
Meer informatie:

- 1. Beleidsnota Investerings Rotterdam 2020 (incl. afwegingskader voor investeringen en begrippenlijst).*
- 2. Informatieblad Investerings*

Samengesteld uit deelreserves (cilinders)

Omvang eind 2022 (bron: programmabegroting 2023)

Eenmalige voeding RIM

1. Overheveling vanuit IFR.
 - omvang: ca. 485 mln.
 - gestort in cilinders 1 en 2.
2. Restant netto-verkoopopbrengst Eneco
 - omvang: ca. 1.221 mln.
 - gestort in cilinder 7.
3. Restant bijzondere erfpachtbaten
 - omvang: n.t.b..
 - te storten in cilinder 8.
4. Incidentele toevoegingen i.v.m. investeringen die vanuit een eenmalig budget worden gedekt.

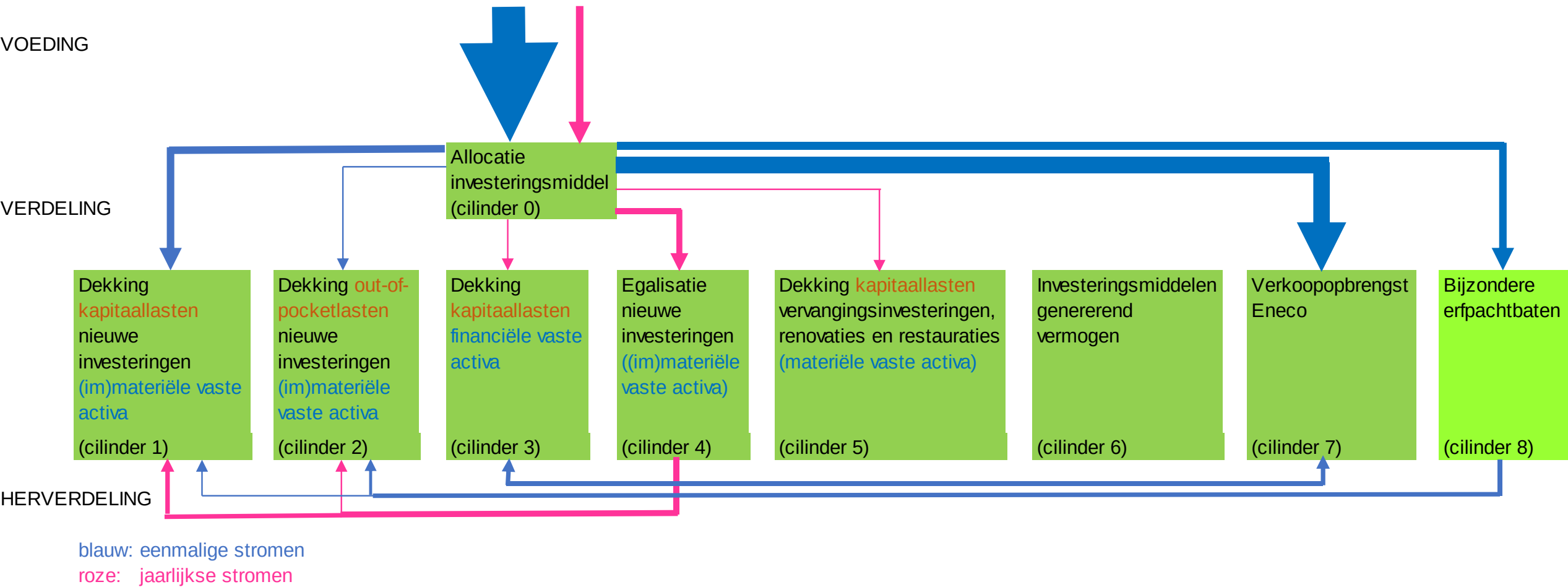
Jaarlijkse voeding RIM (cilinder 0)

1. Vaste, jaarlijkse bijdrage uit algemene middelen (gecorrigeerd voor inflatie).
 - omvang: vaste bedragen + inflatiecorrectie (in 2022 ca. 34,5 mln).
 - te alloceren naar cilinders 1 en 2 (naar behoefte) en 4 (restant).
2. $1/3^e$ van groei algemene uitkering Gemeentefonds en belastinginkomsten.
 - omvang: wisselend, afhankelijk van groei.
 - te alloceren naar cilinders 1 en 2 (naar behoefte) en 4 (restant).
3. Bespaarde rente reserves en voorzieningen
 - omvang: wisselend, afhankelijk van omvang reserves en voorzieningen en rente%.
 - te alloceren naar cilinders 1 en 3 (naar behoefte) en 4 (restant, berekend o.b.v. 20% solvabiliteit).
4. Aanvullende dekkingsmiddelen voor vervangingsinvesteringen, renovaties en restauraties
 - omvang: jaarlijks stijgend met ca. 7,5 mln, periodiek herberekend.
 - te alloceren naar cilinder 5.

(Her)verdeling binnen RIM

1. Bij voeding van de RIM.
 - van cilinder 0 naar de overige cilinders.
2. Bij aanwending van de verkoopopbrengst Eneco.
 - Meestal: van cilinder 7 naar cilinder 3 (en weer terug).
3. Bij aanwending van de bijzondere erfpachtbaten.
 - Meestal: van cilinder 8 naar cilinder 1 of 2. (doch niet weer terug).

Stroomdiagram RIM

Stand en verloop toegelicht in p&c-documenten

- Stand en verloop RIM, inclusief toelichting
- Stand en verloop per cilinder van de RIM, inclusief toelichting

<https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/>

In Jaarstukken 2021 te vinden onder: financiën -> balans -> eigen vermogen

In Begroting 2023 te vinden onder: financiën -> balans -> reserves

De gemeenteraad autoriseert het verloop van de RIM (voeding en onttrekking), niet het verloop van de afzonderlijke cilinders (verdeling en herverdeling). Echter, het verloop van de afzonderlijke cilinders volgt *altijd* uit door de gemeenteraad genomen (investerings-)besluiten.

Screenshots uit Jaarstukken 2021

Reserves					
Hieronder het overzicht van de reserves van de gemeente Rotterdam. Door op het informatie-icoontje te klikken krijg je de verloopstaat en een algemene toelichting over de betreffende reserve. Daarnaast worden de mutaties aan de bestemmingsreserves en afwijkingen tussen de realisatie en begroting toegelicht.					
Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036
Bestemmingsreserve Investerings Rozenburg	745	0	0	0	745
Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	1.706.233	76.946	74.820	0	1.708.358
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	22.546	4.533	4.422	0	22.658

Verloopstaat RIM cilinders

Realisatie bestemmingsreserves (RIM cilinders)	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-2021
Totaal cilinders	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358
RIM cilinder 0: Allocatie investeringsmiddelen	3.391	76.946	23.903	-32.937	23.497
RIM cilinder 1: Dekking afgeronde investeringen	264.628	0	11.927	44.898	297.599
RIM cilinder 2: Dekking lopende investeringen	220.050	0	37.930	62.244	244.364
RIM cilinder 3: Dekking financiële activa	0	0	527	220.007	219.480
RIM cilinder 4: Egalisatie nieuwe investeringen	0	0	0	7.950	7.950
RIM cilinder 5: Dekking vervanging, renovaties en restauraties	0	0	532	532	0
RIM cilinder 7: Verkoopopbrengst Eneco	1.218.163	0	0	-302.694	915.469
Totaal	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358

Verbijzondering Verkoopopbrengst Eneco:	
Opbrengst verkoop deelneming Eneco:	1.289.713
Bestemmingsreserve Energietransitiebudget (ETB) *	68.200
Gestort in RIM, cilinder 7	1.221.513
Cilinder 0	
Dividendderving Eneco *	30.900
Cilinder 2	
DigiDeal010 *	1.964
Rotterdams Scholingsfonds (RSF) *	14.000
Woningbouwimpuls (WBI) *	39.700
Cilinder 3	
Lening Ahoy	2.400
Energietransitiefonds 1, particulieren *	25.000
Energietransitiefonds 2+3, VVE's en MKB *	6.500
Energietransitiefonds Rotterdam BV *	100.000
Deelneming Stedin	63.380
Social Impact Fonds Rotterdam (SIFR)	2.500
Groei steun innovatieve bedrijven	7.700
Investeringsfonds Uniq	3.000
Fonds Vitale Kerngebieden	9.000
Eindstand cilinder 7	915.469

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2021 is gerealiseerd en een financiële toelichting op het verschil tussen de begroting en realisatie.

Screenshots uit Begroting 2023

Begroting 2023

Begroting bestemmingsreserves	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Algemene middelen	2.048.319	2.164.485	2.242.679	2.336.034	2.354.816
Algemene Reserve	196.912	153.398	209.238	274.994	272.353
Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	1.814.058	1.976.259	1.998.692	2.026.370	2.047.872
Bestemmingsreserve Taakmataties Gemeentefonds	18.137	15.617	15.538	15.459	15.380
Kredietrisicoreserve	19.211	19.211	19.211	19.211	19.211
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	47.517	27.143	37.143	47.143	57.143
Bestemmingsreserve Armoedebeleid	1.105	897	897	897	897
Bestemmingsreserve Armoedefonds	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Bestemmingsreserve Gemeentelijk schuldenbeleid	2.567	2.567	2.567	2.567	2.567
Bestemmingsreserve Kansrijke wijken	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Taal volwasseneneducatie	350	350	350	350	350
Bestemmingsreserve tweede lijns WMO en Jeugdhulp	23.494	3.329	13.329	23.329	33.329

Begroting bestemmingsreserves

	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Algemene middelen	2.048.319	2.164.485	2.242.679	2.336.034	2.354.816
Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	1.814.058	1.976.259	1.998.692	2.026.370	2.047.872
Doel reserve:	Het op een transparante wijze dekken van investeringslasten die niet worden gedekt uit de bestaande begroting, w.o. de lasten die voorheen werden gedekt uit het IFR en de lasten die voortvloeien uit de aanwending van de verkoopopbrengst Eneco				
Raadsbesluit:	November 2020 (einddatum niet van toepassing)				
	Verlooptstaat	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval
Begroting 2022	1.711.007	215.248	112.196	0	1.814.058
Begroting 2023	1.814.058	220.626	58.425	0	1.976.259
Raming 2024	1.976.259	87.393	64.960	0	1.998.692
Raming 2025	1.998.692	95.375	67.698	0	2.026.370
Raming 2026	2.026.370	85.944	64.442	0	2.047.872

Begroting 2023

Verlooptstaat Bestemmingsreserve RIM	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
RIM cilinder 0: Allocatie investeringsmiddelen	214.493	345.832	353.782	364.538	367.106
RIM cilinder 1: Dekking afgeronde investeringen	269.790	280.832	273.821	266.044	256.752
RIM cilinder 2: Dekking lopende investeringen	166.893	151.804	136.992	122.562	110.567
RIM cilinder 3: Dekking financiële activa	216.593	216.593	216.593	216.593	216.593
RIM cilinder 4: Egalisatie nieuwe investeringen	30.021	58.667	88.606	118.871	153.036
RIM cilinder 5: Dekking vervanging, renovaties en restauraties	2.250	8.513	14.878	23.743	29.800
RIM cilinder 7: Verkoopopbrengst Eneco	914.019	914.019	914.019	914.019	914.019
Totaal	1.814.058	1.976.259	1.998.692	2.026.370	2.047.872

Verlooptstaat Bestemmingsreserve RIM

	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
RIM cilinder 1: Dekking afgeronde investeringen	269.790	280.832	273.821	266.044	256.752
RIM cilinder 1: Dekking afgeronde investeringen	269.790	280.832	273.821	266.044	256.752
	Verlooptstaat	Beginstand	Actualisatie	Toevoeging	Onttrekking
Begroting 2022	252.701	30.558	0	13.469	0
Begroting 2023	269.790	27.206	0	16.165	0
Raming 2024	280.832	13.695	0	20.706	0
Raming 2025	273.821	13.255	0	21.031	0
Raming 2026	266.044	13.255	0	22.547	0
RIM cilinder 5: Dekking vervanging, renovaties en restauraties	2.250	8.513	14.878	23.743	29.800
RIM cilinder 7: Verkoopopbrengst Eneco	914.019	914.019	914.019	914.019	914.019
Totaal	1.814.058	1.976.259	1.998.692	2.026.370	2.047.872

De Rotterdamse Investeringsmotor

Casus 1 – kapitaalinjectie Stedin

De energietransitie stelt Stedin voor grote investeringsopgaven. Stedin heeft aan haar aandeelhouders een kapitaalinjectie van ca. € 200 mln gevraagd om haar financiële positie te verbeteren. Hierdoor kan het bedrijf blijven investeren in elektriciteitsnetten ten behoeve van de energietransitie. Mocht Gemeente Rotterdam niet willen of kunnen storten dan zal de zeggenschapsverhoudingen t.o.v. andere aandeelhouders wijzigen.

Investeringsom:		200	mln.
Dekking:	andere aandeelhouders:	136	mln.
	verkoopopbrengst Eneco:	63,4	mln.

Geen afschrijvingslasten, alleen rentelasten.

Vanuit welke cilinder(s) wordt deze investering gedekt?

Casus 1 - uitwerking

De verkoopopbrengst Eneco is in cilinder 7 gereserveerd. Na raadsbesluit is de investering in cilinder 3 gereserveerd als financieel vast actief, omdat het een kapitaalinjectie betreft en de gemeente Rotterdam hiermee preferente aandelen verkrijgt.

Over de investeringen vanuit de Eneco-middelen wordt de Adviescommissie Eneco gevraagd om een advies uit te brengen. De Adviescommissie Eneco geeft een advies af op basis van de volgende componenten:

- bezit voor bezit
- tenminste 50% co-financiering
- revolverend

Op welke manier is er aan deze eisen voldaan?

Casus 1 – verdere uitwerking

1. Bezit voor bezit → het verkrijgen van preferente aandelen leidt tot de verwerving van gemeentelijk bezit en voldoet daarmee aan het uitgangspunt bezit voor bezit.
2. Revolverendheid → Zodra Steden overgekapitaliseerd is zal de kapitaalstorting weer terugvloeien naar de gemeente. Naar huidige inzichten wordt dit moment rond 2040 verwacht. In de tussenliggende periode ontvangt de gemeente, bovenop eventuele dividenden, een rendement van 3% op de kapitaalstorting.
3. 50% cofinanciering → de kapitaalstorting vanuit de gemeente Rotterdam bedraagt minder dan 50% van de door Stedin gevraagde kapitaalinjectie en daarmee wordt er voldaan aan het criterium van cofinanciering.

Casus 2 – Reconstructie Coolsingel

Reconstructie van de Coolsingel naar een boulevard met allure. De Coolsingel krijgt een nieuw profiel van gevel tot gevel, van het Hofplein tot aan de Schilderstraat/Witte de Withstraat.

Investeringsom:	61,4 mln.
Dekking:	Voorziening riolen: 3,3 mln.
	IFR (nu: RIM): 58,1 mln.
Geactiveerde uitgaven (excl. riolen):	46,1 mln.
Out-of-pocket uitgaven (excl. riolen):	12,0 mln.

Vanuit welke cilinder(s) wordt deze investering gedekt?

Casus 2 - uitwerking

De lasten worden gedekt uit twee cilinders:

1. De out-of-pocketuitgaven leiden tot lasten in het jaar waarin ze worden gedaan, d.w.z. tijdens het doen van de investering. Zij worden gedekt uit cilinder 2.
2. De geactiveerde uitgaven leiden pas tot lasten nadat de investering is afgerond. Deze kapitaallasten (afschrijving- en rentelasten) worden gedekt uit cilinder 1.

Nog vragen?

